

TÜRKİYE KIRGIZISTAN

**KIRGIZISTAN CUMHURİYETİ'NDE TARIMSAL ÜRETİM
VE ENERJİ ALANINDA YATIRIM OLANAKLARI TOPLANTISI**

20 ŞUBAT 2019, İSTANBUL

KIRGIZİSTAN CUMHURİYETİ'NDE TARIMSAL ÜRETİM VE ENERJİ ALANINDA YATIRIM OLANAKLARI TOPLANTISI 20 ŞUBAT 2019, İSTANBUL

Kırgızistan Cumhuriyeti Yatırımları Teşvik ve Koruma Ajansı Başkanı Şumkarbek Adilbek Uulu'nun katılımları ile Kırgızistan Cumhuriyeti'nde Tarımsal Üretim ve Enerji Alanında Yatırım Olanakları Toplantısı, Türkiye-Kırgızistan İş Konseyi ev sahipliğinde 20 Şubat 2019 Çarşamba günü saat 14.00'da İş Konseyi Yürütme Kurulu Üyesi Vugar Abbasov'un açış konuşmaları ile başladı.

Söz konusu toplantı ile iş insanlarımızın Kırgızistan'da başta tarım ve enerji alanları olmak üzere yatırım olanaklarına dair detaylı bilgilendirilmesini amaçladıklarını belirten İş Konseyi Yürütme Kurulu üyesi Vugar Abbasov, İş Konseyinin çalışmalarına ilişkin de bilgi verdi. Son yıllarda iki ülke arasında gerçekleşen ticaret hacmi verilerine değinen Abbasov, geçtiğimiz günlerde Hükümetlerarası Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Türkiye eş başkanı Sayın Fuat Oktay'ın atanması ile birlikte, ikili ticarete artışı temenni ettiklerini sözlerine ekledi.

Kırgızistan'daki yatırım iklimine ilişkin tanıtım sunumu gerçekleştiren Yatırım Ajansı Başkanı Şumkarbek Adilbek Uulu, Kırgızistan GSYİH'sının %47'sinin hizmet sektörü, %18'inin sanayi, %12'sinin tarım sektörü, %9'unun inşaat sektörü ve kalan %14'ünün ise diğer sektörlerce üretildiğine dikkat çekti. Tercih edilebilir bir yatırım ortamı yaratmaya çalıştıklarını belirten Adilbek Uulu, bu yönde gösterdikleri çaba ile son 10 yılda yabancı yatırımları 4 kat daha büyüttüklerini ifade etti. Kırgızistan'ın stratejik konumuna değinen Adilbek Uulu, 2 milyardan fazla tüketicinin olduğu bir pazara erişim sağladıklarının altını çizdi.

Kırgızistan'da tarım sektörüne ilişkin ayrı bir sunum gerçekleştiren Yatırım Ajansı Başkanı, tarım sektörünün sebze, patates ve fasulye yetiştiriciliği ve pamuk, tütün, şekerpancarı, hayvan yetiştiriciliği gibi endüstriyel mahsullerin geliştirilmesi ile şekillendiğini belirtti. Adilbek Uulu, tarım sektöründe katma değer vergisinin, kurumlar vergisinin ve satış vergilerinin %0 olduğuna dikkat çekerek, ülkelerinin tarım yatırımcıları için sunduğu fırsatlara dikkat çekti. Kırgızistan'ın Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) ve Avrasya Ekonomik Birliği üyesi olması ve Avrupa Birliği (AB)'den Generalized System of Preferences+ (GSP+) statüsü alması sayesinde, tarım sektöründe gümrük vergisi olmadan 30'dan fazla ülkede yaklaşık 700 milyon tüketiciye erişim sağladığını belirtti.

Toplantı devamında Kırgızistan'daki enerji sektörüne ilişkin bir sunum gerçekleştiren Bekboo Niyazaliyev, Ulusal Enerji Holding'inin yapısına ve ülkenin önde gelen enerji projelerine ilişkin detaylı bilgi verdi. Rusya ve Tacikistan'dan sonra 142,5 milyar kWh ile dünyada hidroelektrik güç santrali potansiyeli açısından üçüncü sırada yer alan Kırgızistan'da bu potansiyelin sadece yüzde 10'undan faydalanılmaktadır. Kambarata HPP-1, Upper-Naryn, Kara-Keche TPP, Kazarman ve Chui bölgesindeki güneş santralının ülkedeki en gelecek vadeden hidroelektrik enerji projeleri olduğunu belirten Niyazaliyev, Casa 100 projesiyle Kırgızistan, Tacikistan, Afganistan ve Pakistan'ın yüksek voltajlı enerji sistemlerinin birbirine bağlanarak Orta Asya'ya ihraç edilebileceğini belirtti. Yabancı enerji yatırımcılarının Kırgızistan Cumhuriyeti Yatırımları Teşvik ve Koruma Ajansı'ndan lisans ve izin alımı konusunda yardım alabileceğini belirtti.

Toplantıda devamla konuk heyet üyelerinden Aziz İşanbayev, Tosor Agro firmasının tarımsal ürün üretimine ilişkin bir sunum gerçekleştirdi. Mayıs 2018'de faaliyetlerine başlayan Tosor Agro firmasının UBS Transit ile yaptıkları işbirliği sayesinde Tosor kasabında üretilen kayısıların Rusya'ya ihraç edildiğini belirten İşanbayev, söz konusu proje ile yerel üreticilerin finansal verimlilik elde ettiğine dikkat çekti. Projenin ilk yılında firmanın kâr elde etmediğini ancak ikinci yıldan itibaren finansal ve ekonomik aktivitelerde pozitif sonuçlar aldıklarını belirten firma yetkilisi, 4 yıllık operasyon süreci sonrasında 207,3 milyon Som'dan daha fazla kâr elde ettiklerini ifade etti. İşanbayev, Türkiye'den de başta kayısı ve elma olmak üzere taze meyve işleme ve depolama alanında yatırım planlayan firmalar ile ortaklık kurmayı arzu ettiklerini söyledi.

Toplantıda Kırgız tarafından son olarak Qoovee firması kurucusu ve başkanı Turat Bulembayev, Kırgızistan'da yaptıkları e-ticaret yatırımlarına ilişkin bilgi verdi. Mayıs 2016'da kurulan ve müşterilerine çevrimiçi B2B (business to business) imkanı sunduğunu belirten Bulembayev, Qoovee üyesi 50 ülkeden 20000'den fazla tedarikçi firma olduğunu vurguladı. Küresel çapta operasyon yönettiklerine söyleyen Bulembayev, müşterilerin tedarikçilerden fiyat teklifleri alabildiğini belirtti.

Hediye takdimi ve aile fotoğrafı çekimi ile sonlandırılan toplantıya 40 kişi katılırken, toplantıda yapılan sunumlara aşağıdaki internet bağlantılarından ulaşılabilir.

Kırgızistan yatırım sunumu:

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-18522>

Yatırım Ajansı tarım sunumu:

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-18526>

Enerji projeleri sunumu:

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-18522>

Tosor Agro sunumu:

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-18530>

Qoovee sunumu:

<http://www.deik.org.tr/contents-fileaction-18528>